

HADITERMÉNYEK NAPJA

Előfizetési árak

Helyben:		Vidéken:	
1 óra	1 K.	1 óra	1:50 K.
1 évre	3 K.	1 évre	4:50 K.
1 évre	6 K.	1 évre	9 K.
1 évre	12 K.	1 évre	18 K.

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szent István-tér 1.

TELEFON 208

Egyes szám; 4 fillér.

Hirdetés díjszabás szerint.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: Baranyay Lajos.

Növekvő

türelmetlenséggel teszi föl a vármegye és az egész ország gazdátársadalma, hogy hogysis lesz már a gabona ügye. Óriási erőfeszítések, anyagi áldozatok árán hozzá fogtak a drága élet learatásához, mert általános volt a panasz, hogy elfogy a gabona, alig-alig bírjuk ki az újig s most, amikor igen sok helyen kinalják a szép új termést, hogy készen van, tessék megvenni, tessék átvenni s fogyasztást minden egészséggel megkezdeni, most senki se akarja megvenni.

A gazdák kételkedve kérnek tájékoztatást, ki veszi át gabonájukat? A kormány rendelete alapján a Haditermény Részvénytársasághoz utasítják a kérdezőket. A gazdák körében azonban joggal merül föl az aggodalom, hogy miután a H. A. még most sem készült el a gabonaátvételi szervezésével s egyáltalán nem tájékoztatta a gazdaközönséget arról, hogyan fogja átvenni tőlük a termést, a gabona jó darabig a termelők nyakán marad. Segítenek a dolgban, ha a városok, intézetek, vállalatok, melyekről a termésrendelet külön intézkedik, már engedélyt kapnának a belügyminiszterhez benyújtott kérvényeik alapján a vásárlásra. De ezeknek a kiadása is késik. Késik minden addig, míg elérkezik az augusztus, esetleg szent Istvánkirály napja és ezzel az ígért prémios árak ideje is lejár. Ha csakugyan így, ilyen lassan mennek a dolgok, akkor a gazdák jogosan érzik, hogy fel vannak ültetve, mert nem lesz, aki a buzájáért 38—40 koronát kap, bármennyire sietett is, bármennyit költött is a sürgős aratásra és cséplésre.

Mire a gabonát átveszik, a 36 koronás árak lesznek érvényben, szóval a prémium csak illúzió marad.

Reméljük, hogy illetékes tényezők nem fogják engedni,

hogy ilyen országos csalogást előidéző eset bekövetkezzék s a Haditermény Részvénytársaság már nem késheik megbízottai névsorának közzétételével.

A világháború.

Közeledünk Varsó felé.

A fokozatos előhaladásról és a stratégiailag rendkívül fontos térfoglalásokról részletesen beszámol a német hivatalos jelentés, mely bevezetésképpen elmondja, hogy az oroszok Popeljanytól és Kurschanytól keletre előnyomuló német csapatok elől visszavonultak. Savletől nyugatra rohammal elfoglalták és megszállták a németek az utolsó ellenséges sáncot és az üldözést keleti irányban folytatják.

Áttört orosz vonal.

A Dubissa mellett Rossienjéltől keletre a németek egyik támadása áttörte az orosz vonalakat. A marivno—kovnoi országúttól délre a németek előretörése Kiekieryszki és Janovka falvak elfoglalását eredményezte. Három egymás mellett levő orosz állást elfoglaltak. Ugyancsak teljes sikerrel járt a landwehr támadása, melyet Novgorodtól északra még védett ellenséges állások ellen intézett; az oroszok kétezer fogoly és két géppuska hátrahagyásával meghátráltak.

A Narev

mellett a rozáni kőállás egy erős művét a németek rohammal elfoglalták, 500 oroszot fogtak el és három géppuskát szereztek zsákmányul. Az ellenség a folyó mentén makacs ellentámadást kísérelt meg. A rozani, pulniski és novogeorginvzski hídfőállásokból sietve összeszedett csapataival intézett kétségbeesett ellentámadásai meghiúsultak; az oroszok súlyos veszteségeket szenvedtek, ezzer fogoly maradt a németek kezében.

A blonie—grojeci állás az ellenségnek csak rövid megállást engedett. Az oroszok mind az oldalról erősböd nyomás kényszere alatt Grojectól nyugatra megkezdték erődítéseik feladását és kelet felé kezdtek visszavonulni.

Az olasz erőködés.

A délnyugati harctéren az olaszok összes támadásait úgy az Isonzó völgyében, mint a déli-rol határon keményen visszavertük. Egy Schluderbachtól keletre intézett támadásban az olaszok a kíméletlen terepen csapataiknak kétharmad részét veszítették el, ami a legnagyobb hadiszerecsétsétségekre emlékeztető arányszám.

Tragikus a helyzete az olasz katonaságnak a délnyugati harctereken annál is inkább, mert hiszen az olasz kormány és hadvezetőség, mint ez köztudomásu, most a piemontei elite csapatokat állította frontba és ha ezek elvesznek, akkor a beállott hiányokat katonai szempontból teljesen hasznavehetetlen déli népséggel lesz kénytelen pótolni. Szóval a mostani tűzben álló olasz csapatok mögött hiányzik az erkölcsi tartalék.

Az afrikai olasz kudarc.

Olaszország tragikus helyzetét komplikálja, amiről Cadorna gróf bölcsen hallgat, az a rettenetes vereség, amit Afrikában az arab felkelőkkel szemben szenvedtek. Az arab fölkelők Lybiában úgy megverték az olaszokat, hogy azok újra azon a ponton állanak az afrikai partokon, ahol álltak annak idején a tripoliszi háború első hónapjában. Nyilvánvaló, hogy a fölkelők a szent háború hatása

alatt cselekesznek és az olasz kormánykörök éppen ezért arra gondolnak, hogy az afrikai események miatt Törökországgal megszakítják a diplomáciai összeköttetést. Németországgal szemben azonban Salandráék még mindig nem merik levonni a nyílt konkvenciákat.

Újabb esemény.

A mariampol—kovnoi országúttól délre egy előretörésünk Kiekieryszki és Janovka falvak elfoglalását eredményezte. Három egymás mellett fekvő orosz állást elfoglaltunk. Ugyancsak teljes sikerrel járt landwehrünknek támadása, amelyet Novgorodtól északra még védett ellenséges állások ellen intézett. Az oroszok 2000 fogoly és 2 géppuska visszahagyásával meghátráltak.

Ivangorodtól délre.

Woysch vezérezredes német csapatai üldözés közben tegnap elérték Ivangorodtól délre az előretolt hídfőállást. Azonnali támadással elfoglalták Vladislavov mellett az ellenséges vonalakat. A Visztula felső folyása és Bug között az ellenség ismét szembefordult Mackensen tábornagy seregeivel. Szívós ellenállása dacára, osztrák magyar csapatok Skrzynire—Niedrzvica—Mala mellett (Lubintól délnyugatra), német osztagok pedig Piaszkitól délkeletre és Krasznozstávtól északkeletre betörték állásaiba. A támadás előrehalad.

A törökök háborúja.

A Dardanella-fronton ezidő szerint kisebb csatározások folynak. A szövetségeseeknek itt-ott föllépő támadásait a törökök sikeresen visszaverik és helyenkint maguk is támadásba mennek át. Az angol-francia sereg bejelentett nagy offenzívája még mindig késik. Egy angol lap szerint azért, mert a csapatszálító hajók a német tenger alattjáróktól való félelmükben nem vihethnek erősítéseket a Dardanella frontra. A félhold háborújának másik frontján, Mezopotániában a törökök támadnak s napról-napra gyarapítják sike-reik sorozatát.

SÖVEGJARTÓ vászonáruháza, Barátok épülete.

Nagy választék

szines zophijrek, karton, schiffon és damastból. Különböző
vászna, törölközők, abrosz, lepedők és zsebkendőkből. szabott árak.
Agy- és asztalterítők, szőnyeg- és matracszövetekből.

Egyes szám ára 4 fillér.

Szabados Mihály honvéd Galiciában arat.

Egy haditudósító írja a következő érdekes sorokat. Galiciában jártában beszélte el neki az esetet egy honvédkapitány:

Szabados Mihály Dunántúlról, Sárbogárdról való földműves. Augusztus óta egészen e hét elejéig bent volt a „svaromban.“ Birta. Nem panaszkodott se az őszön, mikor a lövőárkok vízzel teltek meg, se a télen, mikor méterés havat gázoltak. Mint afféle jóeszű magyar paraszt kitalálja módját, miként csatornázza a lövőárok peremét, hogy az esővíz az árokba ne folyjon s a télen kitalálta, hogyan kell a hórétegből rakott barlangot fenyőgallyakkal párnázni, hogy védjen a szél ellen s amellett tüzelni is lehessen benne. És bátor mindenre vállalkozó katoná. Éjszakánként átjár az ellenséges hadállás háta mögé „kicsit szétnézni“ s rendszerint értékes megfigyelésekkel jön vissza. Elfogják, pár nap múlva megszövik; a hadnagyt elfogják, kimentí negyedmágával; rohamoknál az első elsoje — s van már minden kitüntetés, amit egy köztvélt kaphat. Kedélyes, ötletes, századának a mulattatója, néha bátorítója, néha vigasztalója.

Igy megy ez kész tavaszig. Szabados Mihály úgy június elején különcködővé válik. Hirtelen hervadni kezd, mint a fa, melyet napguta ér. Nem eszik, csak sóhajt és nézi a csillagokat. Mogorva, huzakodó, zsörtös, nem szenved

már a tréfát, ő, aki annyi tréfát mivelte csöndes napokon a „svaromban.“ És amellett sóványodik, sápad, csak a két nagy dióbarna szeme eleven. Egy éjjelen kimozdul az árokból; keresik. Midőn visszajön, hoz a hóna alatt egy ölelésnyi ütköző búzát. Amiért oda volt, kikötik. A békés, tőrő Mihály most méltatlankodik: ez nem járja, mikor ő csak „alomért“ volt oda. A századosa, — ki Mihályt pár nap előtt ideküldte — figyel, furcsálja. Mert Mihály, a kikötés után, pedig minden csonjtja fáj, dehoggy fekszik az „alomra.“ A búzaszálakat a kezébe fogja, az ütköző kalászkokat morzsolgatja, szagolgatja, a zsenge szemet foga közé veszi, harapja.

Orvos elé állítják.

— Mi baja kendnek? — kérdik.

Mihály nem tudja, századosa se tudja, csak annyit ír az orvosnak, hogy ez az ember alighanem „meghibbant.“

— Bolond kend! — mondják neki. Mihály tiltakozik, azt is verje meg a ragya, aki őrá kitalálta, hogy bolond. Van őneki magához való esze, rendes észtulajdonságu volt minden őse, miért volna éppen ő hibbant eszű, mikor a bort még békében is mérséklettel itta, aszszonyozással se rontotta a vérét, nincs őneki semmi baja. Hogy sóvány? Hát baj az?

Az orvos ráolvasta, hogy mit figyeltek meg társai a Mihály viselkedésén. Hogy egyszer, midőn a századot kivonták a „svaromból,“ Mihály a buzaöldben vajt magának egy kis gödröt, belefe-

küdt magára kapirgálta a földet, hogy csak a szeme, meg az orrszája látszott ki. Máskor, midőn meneltek az országúton, beszaladt a kukoricaföldre, hol asszonyok és suhancok kapálták. Egy suhancot odébb lök, a kapát kikapja a kezéből, kapálni kezd és ordít a suhancra: Igy kell te gyámmoltalan. Telirakta amelletta a brótszákját krumplival, buzakalásszal, a kukorica ütköző cirokjával, ha pihenő volt, előszedte, szagolgatta. Van a században katona, aki hallotta, hogy beszélt magában Mihály, mint már gyengülő elméjű öreg parasztkok szoktak.

Mihály mindezekre csak vállalt vont, az orvosnak azt mondotta ne írjon neki „recefitet“ mert az orvossgot ugysis kiköpi. Hanem ha azt akarják, hogy meggyógyuljon, eresszék haza.

— Az asszony után, ugy-e, az asszony után, meg a gyerekek után bänkődöl, édes fiam? — Igy kérdezteti az orvos.

Mihály keményen felel:

— Ha már így vallat a főorvos ur, megmondóm én, hogy nem az asszony, nem a gyerek után vágy a bánat. De a földért, uram. Tessed hazabocsájtani, hogy arathassak.

Megértették. Elneveztek földbelegnek, meg is mozgattak mindent, hogy Mihály hazajuthasson az arató katonákkal. De mert földje nincs, csak mindig a máét turta — és mégis, hogy megszerette! — és mert a századtól már után bocsájtották az aratókat, hát nem engedhették haza.

Hanem az aratás időre odatették a trénhez s Mihály most boldogan kaszálja a galíciai búzát; szemlátomást éled, hizik, gyarapodik s boldog szénvedéllyel suhogtatja a kaszát.

Miként lehet felhasználni, vagy eladni az új termést?

(Folytatás.)

Mennyit tarthat magának a termelő.

Természetesen mindenkinek joga van elsősorban önmagáról gondoskodni, csak a fölöstegre lehet számottartania a katonaságnak és többi embertársainak. A termelők, vagyis a gazda, bérlő, részes arató, konvenciócsesled a rendelet értelmében megtarthat családjá számára annyi gabonát, hogy jövő év augusztus 15-éig, havonként és fejenként 18 kilogramm jusson mindenkire, aki a házban rendes-ellátást kap. Eszerint havonként 18 kilogramm gabonafélét lehet számítani apára, anyára, gyermekekre, bent étkező cseledekre. Természetesen nem búzából is, zsemből is stb. különkülön 18 kilogrammot, hanem valamennyi gabonaféléből együttvéve havonként és fejenként 18 kilogrammot. Ha tehát búzában mértem ki magamnak az egész háztartási szükségletet, akkor nem tarthatok vissza semmit e célra a rozból, vagy árpából. Kicsiny és nagy gyerek, férfi és nőcseléd, egyformán számítnak.

A háztartási szükségleten kívül megtarthat magának a termelő annyi gabonát, amennyi 1916. augusztus 15-ig neki gazdasági célra szükséges. Vagyis

TÁRCA.

A Juliska esete.

Amolyan borzas kis szürke veréb volt a Juliska, mikor falujából felkerült az ország fővárosába — nyuzópestre. Félnékedden, szemléstüve járt-kelt a kis Juliska a nagy kőházak között, ahol egy oly különös, új világ tárult fel előtte.

Alighogy rátette lábát a forró pesti kövezetre — négy „naccsága“ is akarta magához „szegődtenni“ a szelid szemű romlatlan leányt, a naiv falusi virágot.

Az egyik korlátlan esti „kimenőt“, a másik 20 korona havibért, a harmadik levett ruháit, a negyedik pedig mindezeket együttvéve és még azonfelül „jó“ bánásmódot is ígért neki.

„Jó bánásmód!“ . . .

Kívánhat-e egy szegény öreg özvegyasszony legkisebb leánya még többet, mint „jó“ bánásmódot? Örmémmel fogadta el a negyedik „naccsága“ ajánlatát: Elment hozzája „háztartásbeli mindenekiszaszojnyának“.

A „naccságot“ úgy hívták, hogy Schwarcz Józsefnek. Ott lakott, valahol egy nagy bérkaszar-

nyájának negyedik emeletén. A Schwarczné férje a Samu — egy rőtcsakállu, hápogó nyelvezetű ur-ember, ki az egész héten a vidéken, hol kicsiben, hol nagyban utazgatott s csak néha jött haza a feleségéhez, hol este a hétkaru gyertyatartóban égő gyertyák egy kis ünnepies hangulatot varázsoltak a negyedik emeleti kicsi szobába, ahol a különös „ragaszokósukrói“ és „hüségükroli“ ismert apró, piros testű bogárkák is rendeztek be maguknak „otthonot“ a falakon, a bútörökben.

Ehhez a finom és nemes urcsaládhoz került tehát a Juliska.

A friss, munkához szokott kezű falusi leány sokat dolgozott Schwarcz Józsefnek. Kora hajnalról késő estig szorgoskodott, tett-vett. Keze alól csak egy repült a munka. Nem ismert fáradtságot, nem megállást. A kis maszatos-szurtos Schwarcz-csemeték — kik anyian voltak, mint egy forró júliusi napon a már fent említett hüségös bogárkák — ugy kerültek ki reggelként kikélfelve a Juliska ügyes keze alól — hogy a Schwarczné naccsága nem győzte eléggé dicsérni a barátójének a Diamantensteinének az ő — „szikszi“ -jét! No igen, mert Szwarcz Samunének a szorgalmas Juliska elvérgé csak egy „szikszi“ volt.

A Juliskának hamar multak a

a napok, a hetek a sok dologban. Jött az elseje. Elsején pedig a cseléd a bérét kapja.

Juliska is várta az elsejét. Várta az első keresményét, amit majd azonnal postára tesz és hazaküldi édes öreg szüléjének. Hadd lássa, hogy nem csalódott benne. Minden fillért „haza“ fog küldeni, ahol oly nagy szükség van rá.

Jött is, el is ment az „elseje“, de Schwarczné naccsága csak nem akarta azt észrevenni. Alig jött ki a konyhába. Mindig szobájában bent tartózkodott. Komoly, erélyes lett a Juliskához . . .

Jött a második, jött a harmadik elseje is, de Schwarczné mintha nagyot halló lett volna ilyenkor. A Juliska pedig mind sürűbben kapta otthonról a leveleket. A kis Pisti írta, hogy „szóljon már a Schwarcznének, mert hát aratás előtt állanak és jól esne nekik néhány korona most“.

A Juliska szólt is. Kérte három havi fizetését. Amiért keservesen-éresen megdolgozott. Schwarczné nézte csak a leányt, hogy „minek neki pénz“. De mikor kérelmét megismételte — Schwarczné megrebb jött és tettetett felháborodással, csipőre tett kézzel: harsozott-feleje.

— Mi-i-i-i, te falusi béka, te álomszuszek, te a fizetésedet akard. Add ide a gyűrűmet, az én briliáns gyűrűmet, amit az éjle-

ről elloptál, te zsvány, te lajhar.

Most már Juliskán volt a sor, hogy hamvas arca kérdőjellel változzék. Mint már hogy o lopott volna? Gyűrűt? Szédülmi kezdett. Forgott körülötte minden. Nem tudott szóhoz jutni a meglepetéstől, az ijedségtől. Schwarczné ki is használta ezt és most még durvább hangon förmedt rá a leányra:

— Ugy-e most nem tudsz, nem mersz szólni! De megállj, én el látom a bajodat! Add ide a gyűrűmet, az én szép, drága briliáns gyűrűmet, mert rögtön rendőrt hívok és lezaratlak, te céda teremtés!

A szegény falusi leány erre már ugy megijedt, hogy térdre vetette magát a Schwarczné előtt, ugy könyörgött, hogy ne tegye rajta azt a szegényt, mert ő annak a gyűrűnek színét se látta, nemhogy ellopta volna. Majd megkeresi ő, ha a naccsága elvesztette.

De Schwarczné — látva, hogy most már teljesen ő kerekedett felül — csak tovább folytatta irgalmatlanul:

— Ne tetsed magad, te utálatos béka. Vagy ideadd a gyűrűmet, vagy megyek rendőrért — és az ajtó fele ment, mintha ki akarna menni.

Juliska pillanatnyi kétségbeesésében odaszaladt a nyitott-ablakhoz és átugrott rajta az udvarra. A negyedik emeletéről. A fiatal

konvencióra, egyéb terménybeli járandóság kiadására, vetőmagra és állatainak etetésére.

Annak meghatározásánál, hogy a termelő s itt főképpen a gazdáról van szó. mennyit tarthat meg a termésből saját céljaira, tekintettel lehet arra is, hogy neki esetleg napszámoknak is kell kosztot adnia, mert sok helyen az a szokás, hogy bizonyos időszaki munkásoknak nemcsak fizetés, hanem ellátás is jár a felfogadó gazdától. Az erre a célra szükséges kenyérféleséget szintén visszatarthatja. Ugy szintén visszatartatja a szokásos állathizlálásra és baromfi-tenyésztésre is.

Hogy a megtartott gabonamennyiséget a termelő hogyan élje fel vagy hogyan etesse fel, arra nézve az új rendelet azt mondja, hogy szabadon használhatja fel. Vagyis most érvényben lévő keverési rendeletek az új gazdasági évben nem jönnek figyelembe.

Saját fogyasztásra mennyit lehet vásárolni?

A rendelet értelmében szeptember 15-ig a saját megyéje területén mindenki vásárolhat annyi kenyéren kívüli valót, valamint a gazdasági szükségletre, amennyit a rendelet előír. És pedig:

1. Ha az illető földművelő, bányász, erdész, szóval mezőgazdasággal vagy őstermeléssel foglalkozó ember, akkor vásárolhat családjá számára fejeként és havonként 18 kilogrammot.
2. Másfajta foglalkozású emberek, vagyis, kereskedők, ügyvédek, mérnökök, orvosok, tisztviselők, ipari munkások, szóval mindaz, a ki nem őstermelő, vásárolhat fejenként és havonként 10 kilogrammot.
3. Gazdasági szükségletre is vásárolhat a termelő, ha neki magának nem termelt elég. Vá-

léány teste egy alaktalan tömeggel zuzódott az udvar kövezetén.

„Els jötték a mentők, elvitték a „tolvaj” cselédleány hulláját, a ki a büntetéstől — va ő féltelmében — ugrott le a negyedik emeletről. Még egyházi szertartásban sem részesül, hiszen, mint öngyilkos, csak a temető árka jár neki.

Schwarcz né nagysága pedig pávaként terpszkedik el karosszékekben és meséli a férjének, aki pénteken este éppen hazajött, hogy most is sikerült a „gyűrű-historia.” Nyert 30 florént. Jó lesz arra a zöldtollas kalapra, melyet egy váci utcai üzlet kirakátaban látott.

Egy bogárhátú kicsi házban pedig hiába várja egy szegény öreg, özvegyasszony a kis fiával a postást, aki elhozza majd a Juliskájuk kerestetét.

Szegény özvegyasszony... szegény Pistika...

Ez a Fehér Juliskának igaz, hitteles, megható esete.

Hogy miért övjúk a vidék egyszerű, romlatlan lelkű leányait a fővárostól? Hogy miért sürgetjük a munkásné-egyesületek és a patronázók felállítását? A Juliska „esete” megadja rá a feleletet.

*

Benedek Rezső.

sárolhat annyit, a mennyit egyébként, ha neki termelt volna elegendő, a saját maga használatára és a gazdaság szükségletére megtarthatott volna.

4. Vásárolhat a nem termelő is, ha állatokat tart, vagy olyan alkalmazottakat, akiknek terménybeli járandóságot szokott adni. Vásárolhat annyit, a mennyit az alkalmazottaknak és állatállományának szükséges.

Ipari célra és iparszerűen üzött hízalásra, vagy állattenyésztésre is lehet vásárolni, azonban, hogy mennyit. azt egy későbbi kormányrendelet fogja külön megállapítani.

A sebesült katonákért.

Báronyos. (Vespérem m.) Molnár Béla szti. benedekrendi plébános lelkesen magáévá tette a sebesült katonák ügyét s a következő szerelatajándékokat küldötte: 1 zsák liszt, 1 zsák bab, 3 zsák burgonya, 2 kgr. szalonna, 11 kgr. zsír, 8 kgr. zöldség, 250 drb. tojás.

Bicske. Dr. Lakatos Frigyes lelkes támogatása folytán: 40 kgr. szem bab, 2 véka zöld bab, 6 kgr. liszt, 3 kgr. zsír, 1 doboz cigareta, 5 kgr. zöldség, 2 üveg málnaszörp, 1 üveg likőr, 1 kgr. szappan, 93 drb. tojás 10 kgr. újbungonya és 30 korona.

Börgönd. Hefler Pál számtartó lelkes közreműködése révén: 200 tojás, 1 véka zöldbab, 1 kgr. vörshagyma, 8 drb. tök, 3 kgr. ugorka, 5 kgr. burgonya, 8 kgr. liszt, 5 kgr. dara, 1 l. tejfel.

Aba. Kulifajt László ref. lelkész és Báthory Lajos jegyző lelkesen karolva fel a sebesültek ügyét a következő gvjtéményt küldötték: 362 tojás, 32 kgr. liszt, 2 zsák új burgonya, 2 üveg szörp, 1 üveg befőtt, 1 üveg savanyú ugorka, 2 véka zöldbab, 6 drb. tök, 2 kgr. vörshagyma, 5 kgr. zöldség, 5 kgr. ugorka és 3 K.

Agárd. Frank Gézané urnő lelkes támogatása folytán érkezett: 200 drb. tojás, 1 véka zöldbab, 5 drb. tök, 28 kgr. liszt, 8 kgr. burgonya, 2 kgr. szalonna, 2 kgr. zsír, 1 üveg mész, 2 csirke, 2 kgr. száraz bab.

Kisdorog. Pevelt Vilmos plébános ajándéka: 2 kgr. liszt, 5 kgr. bab, 12 tojás 2 kgr. újbungonya.

Székesfehérvárról élelmszert és egyéb ajándékokat küldöttek: Heumann József 5 kgr. cukor, 1 kgr. kávé, 200 darab cigareta, 100 drb. citromsav, Hesz Jenő 100 cigareta, özv. Deutsch Ignác 20 drb. száiz deszka, Simon István 1 törülköző, 1 töröluha, Just Ödön 4 l. fekete-kávé, Súlyom Józsefné 2 üveg málnaszörp, Fodor Kálmán 2 üveg megyle, Stéger Péterné 1 üveg kompót, Némethné 1 üveg málnaszörp, 2 kgr. cseresznye, dr. Kneifel Ferencné 300 cigareta, Molnár Győző 200 drb. cigareta, Lányi Janosné 2 üveg málnaszörp, Binnek Gizella (Tarnóca) 1 sonka Pollák Béla 3 l. megyszörp, Kleiner Mária 3 kgr. cukor citromsav, özv. Markgruber Mihályné fekete, Yida Ferenc 1 kenyér, 15 tojás, Szabó Jánosné 3 l. cseresznye, ribizske. Gyurkovits József fekete kávé, Aujezsky Irén 1 kosár ribizke, Pisky Lászlóné 2 üveg málnaszörp, Vágó főmérnök 2 üveg málnaszörp Hirschstein főállatorvos 6 l. tej, Vértessy Józsefné: 6 kosár sütemény, 15 kgr. szappan, Vértessy Matild egy üveg málnaszörp és naponként 3 l. fekete-kávé.

Pénzajándékok: Dr. Kaposy

Endre 2 K, dr. Lakatos Frigyes (Bicske) 10 K, Döbrököz közseg (Tolna) 50 K., Schathüll László 2 K., Baranyaj Lajos 4 K.

Háborus apróságok.

Aratás májusban. A rajvonai egy hatalmas rozstábla közepén húzódtott meg. A leleményes oroszok a magas gabona oltalma alatt mintegy 100 lépésnyire megközelítették vonalunkat, miből baj is lehetett volna, ha egy ügyes honvéd észre nem veszi. Be is jelent iziben a századparancsnoknak, aki mindjárt kiadja a parancsot:

„Le kell kaszálni a rozstot”. Nem tellett bele fél óra, a baka újból megjelenik a százados előtt s jelenti, hogy már le van aratva a roz, mire a kaptány mosolyogva megjegyzi:

— „Most már jöhetnek a muszkák”. Galiciában még sohasem aratták ilyen korán a rozstot.

Kohn szakaszvezető foglyai. Ezredünk előnyomulása alkalmával egészen közel jutott az orosz állásokhoz; ember ember ellen küzdött, nagy lett a kavargás mindenfelé. Kohn szakaszvezető egyetlen társával egy heilyen orosz lövészárk elé került, melyből hat torzon-borzos orosz bámult ki Kohn ugy megijedt, — maga meséli, — hogy alig tudott szóhoz jutni, de csakhamar összeszedte minden erejét s tótul rájuk kiáltott, hogy adják meg magukat. Szavainak azonban nem volt valami nagy hatása, mert az egyik orosz nevelve válaszolta, hogy nem oda Buda, ők többen vannak. Kohn nem hagyta magát, kapacitálta őket, hogy csak jöjjenek inkább ők, mert Magyarzágban jó dolguk lesz, ott nincs háboru, enni van bőven, cigarettát és vutkit is kapnak. Ez utóbbi már jó érvnek bizonyult. Az oroszok özszesztogtak, népfölkelő Kohn szakaszvezető pedig jót szajve, mosolygott bajusza alatt. A következő percben az oroszok szó nélkül lerakták puskáikat s elindultak állásaink irányába, Fekete alezredes néhány pillanatra elfelejté nehéz helyzetét, elmosolyodott s a következőket mondá Kohnnak:

— „Kohn szakaszvezető mindig kitesz magáért, jutalmát meg fogja kapni; vezesse muszkáit a hadosztály parancsnokságához Zabankába”.

Ejjeli élet a rajvonai körül. Aki még nem volt a rajvonban, el sem tudja képzelni, milyen élet folyik ott, különösen este és néha éjjel is.

Mihelyt az esthajnal átveszi az az uralmat, minden felé sötét alakokat látni elsuranni. Az egyik baka töltenyt visz sátorlapjában, mások az érkezett pánccélokot cipelik a századokhoz avagy deszkákat s gerendákat visznek a zászlóalj parancsnokságtól, mely kissé hátrább van, a rajvon felé. Két-két katona rudon egy-egy tekercs szögös drótot szállít megfelelő helyre, ahol még az éjjel drótsóvény akadály készül beöle. Az ehhez való karókat amott az erdőben faragják az utászok egész nap s este parancsra behajigálják a közeli érbe, mely a továbbzállítást önként elváltá a zászlóalj parancsnokságig, itt azután kifogják. Ily párhézsédek hallatszanak:

— „Kérek még néhány tekercs szögös drótot, szakaszunk előtt csak háromsoros a sóvény, a muszkáknál hétsoros van”.

— „Nem adhatok többet, másoknak is kell — feleli az utászörmester — ha éjje hoznak, m

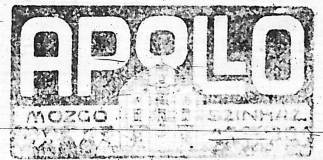
kaptok”. A másik baka deszkát kér, hogy a százados ur fedezékét ki lehessen padlózni mert bokáig ér benne a víz. Meg is kapja a deszkákat, melyet mindjárt behajigál a vízbe, vigye az, egy felé visz utjuk.

A háttérben új árnyak tűnnek elő. A kísérő altiszt jelenti a zászlóalj parancsnoknak, hogy kocsikon s málhállatokkal deszkákat, szögös drótot, töltenyt hozott. Ezek alig rakták le holmijukat, már előbujnak a sötétségből a mozgókonyhák is. Négy négy baka közreműködésével lerepül a nehéz katlan a földre, a szakácsok átteszik az eledele a kisebb s így könnyebben vihető főzőládaiba, melyekben azután a századokhoz kerül a várva-várt enni. Az üres mozgókonyhák, hamar hátrább húzódnak vagy ezer lépéssel, mert az orosz már érdeklődik, mi van itt, vagy ott. Fényszórával, világító töltenyekkel bevilágítják a tájat s ha vajmint észrevesznek rá is lönek, rendszerint kevés eredménnyel.

Ilyenkor kapják a rajvonbeliek a postát is; mindenki vár legalább is két levelet szerenteitől, ha azután nem kap, elszötyölodva, hosszu órral áll odébb.

Ékezes után újabb munkához látnak a katonák; erősitik a drótkadályokat, néha sikerül egy-egy merész muszkának elválni a drótot, ezt is ki kell javítani, új futóárkat kell élni, vagy néha bajtársait eltemetni.

Ha egy óra után pittymallani kezd, vagy ha holdvilág van, a bakák lefekszenek, csak egy-egy őrszem figyel, s addig alusszák a boldogok álmát, míg a magasban álló nap aranyos sugaraival fcsiklandozza őket.

Pénteken és szombaton
július hó 23 és 24 én

A bpesti Apollóban
60 előadást elért

UJ KINEMASZKECCS

GYÖNGYIKE HERCEGNŐ

Kinemaszkeccs vigjáték
8 felvonásban.
4 film, 4 szinpadti rész.

Irta és rendezte

Korcsmáros Nándor.

Személyek:
Gyöngyike hercegnő:
KOMLOS ILKA.
a Vigszínház v. tagja.

Szeredy Jolán: Balázs Gizzi.
Homonnay Vilmos herceg:
Majhtényi László.
Tölgy István, festő:

Ilhás Lajos.
Józi, pincér: Virág Ferenc.
Kelemen, magándetektív:
Lugosy Jenő.

A szenezámokat szerették:
Chorin Géza és Marton Géza.
Előadások fél 7 és 9 órakor.
Jegyek, előre válthatók.

